

«Солтүстік Қазақстан облысы Мағжан Жұмабаев ауданының құрылышы, сәулет және қала құрылышы бөлімі» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің қызметіндегі сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері туралы талдамалық анықтама

Булаев
Булаев қаласы

02.06.2023 жыл

**ВВОДНАЯ ЧАСТЬ
КІРІСПЕ БӨЛІМІ**

На основании приказа руководителя коммунального государственного учреждения «Солтүстік Қазақстан облысы Мағжан Жұмабаев ауданының құрылышы, сәулет және қала құрылышы бөлімі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі басшысының 2023 жылғы 22 мамырдағы № 18 «Солтүстік Қазақстан облысы Мағжан Жұмабаев ауданының құрылышы, сәулет және қала құрылышы бөлімі» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің қызметіндегі сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу туралы» бүйрекшіның негізінде сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау 2023 жылғы 22 мамырдан 2023 жылғы 02 маусымға дейін жүргізілді.

Ішкі талдаумен «Солтүстік Қазақстан облысы Мағжан Жұмабаев ауданының құрылышы, сәулет және қала құрылышы бөлімі» КММ-нің 2022 жылғы 01 қыркүйектен 2023 жылғы 01 мамырға дейінгі жұмыс кезеңі қамтылды.

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандығы № 12 бүйрекшімен бекітілген Үлгілік қағидаларға, «Солтүстік Қазақстан облысы Мағжан Жұмабаев ауданының құрылышы, сәулет және қала құрылышы бөлімі» КММ басшысының бүйрекшімен құрылған жұмыс тобына сәйкес жүргізілді.

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері туралы талдамалық анықтаманы құрамдағы жұмыс тобы жасады:

Сәдуақасов Руслан Қасымжанұлы - бөлім басшысы;

Халимоненко Александра Николаевна - бөлімнің бас маманы-сәулетшісі;

Жолдаспаева Гүлжанат Фазезқызы - бас маман-бас бухгалтер;

Жұмыс тобы келесі бағыттар бойынша жұмыс жүргізді:

1. Бөлімнің қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілердегі сыйбайлас жемқорлық тәуекелдері;

2. Бөлімнің ұйымдастыру-басқару қызметіндегі сыйбайлас жемқорлық тәуекелдері.

2. Коррупционные риски в организационно-управленческой деятельности учреждения.

«Солтүстік Қазақстан облысы Мағжан Жұмабаев ауданының құрылышы, сәулет және қала құрылышы бөлімі» КММ қызметіне қатысты құқықтық актілерде, ішкі құжаттарда сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау

Құқықтық актілерде анықталған тәуекелдер саны 0 (бірлік), ішкі құжаттарда 0 (бірлік)

Сипаттама белігі:

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау бағыты бойынша бөлімнің қызметін реттейтін құқықтық актілерде, ішкі құжаттарда сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдаудың жұмыс тобы бөлім өз қызметінде басшылыққа алатын зандарды, нормативтік құқықтық актілерді, құқықтық актілерді, бұрын жүргізілген тексерулердің нәтижелерін зерделеді.

Бөлімнің лауазымды тұлғаларының өз қалауы бойынша шешімдер қабылдауына ықпал ететін, жеке және занды тұлғалардың өз құқықтары мен занды мүдделерін іске асыру кезінде кедергілер жасауға ықпал ететін нормативтік-құқықтық актілерді, сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін дискрециялық өкілеттіктер мен нормаларды өз бетінше түсіндіруге мүмкіндік туғызатын құқықтық олқылықтарды талдау нәтижелері бойынша анықталған жоқ.

Талданған құқықтық актілердің/ішкі құжаттардың тізбесі осы талдаудың 1-қосымшасында көрсетілген.

«Солтүстік Қазақстан облысы Мағжан Жұмабаев ауданының құрылышы, сәулет және қала құрылышы бөлімі» КММ ҰЙЫМДАСТЫРУ-БАСҚАРУ ҚЫЗМЕТИНДЕГІ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРИН АНЫҚТАУ

Персоналды басқарумен байланысты анықталған тәуекелдер саны 0 (бірлік).

Бөлімнің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметін зерделеу кезінде ішкі талдау мыналарды көрсетті:

Бөлімнің штат саны 9 штат бірлігін, нақты 3 мемлекеттік әкімшілік қызметшіні, 6 азаматтық қызметшіні шарттық негізде құрайды.

Талдау барысында талданатын кезеңде объективті себептер бойынша кадрлардың ауысуы бар екендігі анықталды:

26.01.2023 жылды бөлім басшысын бос лауазымға тағайындау.

Талданған кезеңде теріс себептермен жұмыстан босату фактілері анықталған жоқ, мүдделер қақтығысы фактілері анықталған жоқ. Барлық мемлекеттік қызметшілер атқаратын лауазымына қойылатын біліктілік талаптарына сәйкес келеді. Бөлім қызметкерлері белгіленген мерзімде біліктілікті арттыру курстарынан өтті.

Бұрын сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаған адамдарды жұмысқа қабылдау фактілері жоқ.

Басшының жақын туыстарын жұмысқа қабылдау фактілері анықталған жоқ.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы орындау үшін бөлімнің барлық мемлекеттік әкімшілік қызметшілері сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер қабылдады, қаржылық бақылау шараларын жүзеге асыру мақсатында қызметшілер мен олардың жұбайлары мемлекеттік кіріс органдарына декларацияларды уақтылы ұсынды.

Мұдделер қақтығысы, жұмысқа қабылданған қызметкерлердің басшымен үлестес болуы, қабылданған сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер мен лауазымды тұлғалар үшін қолданыстағы заңнамамен белгіленген тыйымдарды бұзу фактілері жоқ.

Бөлім қызметкерлері туралы бұқаралық ақпарат құралдарында сыйни жарияланымдар жоқ.

Мемлекеттік органның лауазымды адамдарының әрекеттеріне шағымдану жөніндегі сот шешімдері туралы ақпарат жоқ.

Бөлімнің мемлекеттік қызметшілерінің қызметі Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

Бөлімде мемлекеттік қызметшілерге қойылатын талаптар қатаң сақталады, мемлекеттік қызметші мәртебесіне байланысты шектеулер сақталады, Әдеп кодексінің және сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың талаптары сақталады. Талдау жүргізу кезінде Әдеп кодексінің және сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормаларын сақтауға байланысты тәуекелдердің туындау жағдайларын растау табылған жоқ. Бөлім қызметкерлеріне қатысты қылмыстық, әкімшілік және тәртіптік істер жоқ.

Ішкі талдау барысында жұмыс тобы бөлімнің ұйымдастыру-басқару қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтаған жоқ.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде жұмыс тобы бөлімнің қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ деген қорытындыға келді.

Мұдделер қақтығысына байланысты анықталған тәуекелдер саны 0 (бірлік).

Талданатын обьект қызметкерлерінің жеке істерін зерттеу барысында мұдделер қақтығысы фактілері анықталған жоқ.

Бөлімде мемлекеттік сатып алу «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына және бекітілген мемлекеттік сатып алудың жылдық жоспарына сәйкес жүзеге асырылады. Заңнамаға сәйкес бөлім үшін жұмыстарды, тауарлар мен қызметтерді мемлекеттік сатып алу рәсімдерін жүргізуге бөлінген бюджет қаражатын жұмсаудың ақпараттық ашықтығын қамтамасыз ету бойынша жұмыс жүргізілуде, электрондық веб-порталда орналастырылған мемлекеттік сатып алудың жылдық жоспары бекітілді.

«Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 5 бабының 4 тармағына сәйкес мемлекеттік сатып алудың жылдық жоспарына өзгерістер мен толықтырулар айна бір рет жүргізіледі. Мемлекеттік сатып алудың жылдық жоспарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы бұзушылықтар анықталған жоқ. Шарттарға мерзімінде қол қойылып, орындалды.

30.05.2023 жылға арналған тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алу жоспары 613 881,5 мың теңге сомасына (КҚС есептемегенде) бекітілді, іс жүзінде жалпы сомасы 668 759,9 мың теңгеге (КҚС есептегендеге) шарттар жасалды, оның ішінде: конкурс тәсілімен 431 085,1 мың теңге, баға ұсыныстары бойынша 516,9 мың теңге, бір көзден – 67 420,6 мың теңге, өткізілмегендегі бойынша бір көзден – 698,9 мың теңге, рейтингтік-балдық жүйені пайдалана отырып Конкурс - 168 367,5 мың теңге, негіздемелік келісімді пайдалана отырып конкурстың екінші кезеңі – 670,9 мың теңге.

Тоқсан сайын бас бухгалтер аудандық экономика және қаржы бөліміне бюджет қаражатының жұмсалуы туралы есеп береді.

Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру кезінде лауазымды тұлғалардың үлестес болу фактілері анықталған жоқ. Мемлекеттік орган басшысының жақын туыстарының, жұбайларының немесе жекжаттарының әлеуетті өнім берушілерін өткізілетін мемлекеттік сатып алуға қатысу фактілері анықталған жоқ.

Талдаудан кейін жұмыс тобы сыйбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталмағанын анықтады.

Мемлекеттік қызмет көрсетуге байланысты анықталған тәуекелдер саны 5 (бірлік).

Бөлімнің мемлекеттік қызметтер саласындағы қызметіне қатысты нормативтік құқықтық актілерде және құқықтық актілерде сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау бойынша:

«Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы».2013 жылғы 15 сәуірдегі № 78 Қазақстан Республикасының Заны, Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 8 желтоқсандағы «Мемлекеттік қызметтер көрсету сапасын мемлекеттік бақылау қағидаларын бекіту туралы» бұйрығы.

Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер тізіліміне сәйкес құрылыш, сәулет және қала құрылышы бөлімі - мемлекеттік қызметтерді Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мерзімдерде бекітілген Стандарттарға сәйкес көрсетеді.

Бөлім бекітілген Стандарттарға сәйкес 6 мемлекеттік қызмет көрсетеді, оның ішінде 3 мемлекеттік қызмет «Е-лицензиялау» ақпараттық талдау жүйесі (АТЖ) арқылы, 3 «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы арқылы көрсетіледі. Талданып отырған кезеңде бөлім 268 қызмет көрсетті, оның ішінде:

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы арқылы көрсетілді – көрсетілген мемлекеттік қызметтердің жалпы санының 95 немесе 35,4%, оның ішінде:

1. «Қазақстан Республикасының аумагында жылжымаитын мулік обьектісінің мекенжайын айқындау жөнінде анықтама беру» – 95;

2. «*Улескерлердің ақшасын тартуға рұқсат беру*» – 0;
3. «*Тұрғын үй құрылышына үлестік қатысу туралы шарттың есептік жазбасы туралы үзінді-көшірме беру*» – 0.

Көрсетілген мемлекеттік қызметтердің жалпы санының 173 немесе 64,6%-ы «электрондық үкіметтің» веб-порталы арқылы көрсетілді, оның ішінде:

1. «*Құрылыш және реконструкциялау (қайта жоспарлау және қайта жабдықтау) жобаларын әзірлеу кезінде бастапқы материалдарды ұсыну*» - 66;

2. «*Эскизді (эскиздік жобаны) келісу*» – 53;

3. «*Объектілерді кейіннен кәдеге жарату (құрылыштарды бұзу) жөніндегі жұмыстар кешенін жүргізуге шешім беру*» – 54.

Бөлімнің көрсетілген мемлекеттік қызметтері туралы есеп аудан әкімінің аппаратына ұсынылады.

Бөлімнің os-mzh.sko.gov.kz. сайтында «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер» бөлімінде қолданыстағы қағидаларға, мемлекеттік көрсетілетін қызметтердің сапасына шағымдану тәртібіне, көрсетілетін қызметті алушылардың мемлекеттік көрсетілетін қызметтерді алу құқықтарына сілтеме жасай отырып, бөлім ұсынатын мемлекеттік және орыс тілдеріндегі мемлекеттік көрсетілетін қызметтердің қағидалары мен стандарттары орналастырылған. Бөлімде QR кодтары бар мемлекеттік қызмет стандарттары орналастырылған стендтер бар. Қызмет алушылар үшін үстелдер, орындықтар орнатылған.

Бөлім мамандарына сапалы және уақтылы ақпарат беру үшін дербес жауапкершілік жүктелген.

Мемлекеттік қызмет көрсету кезінде ақпараттық жүйелерде лауазымды тұлғалардың тиісінше жұмыс істемеу фактілері анықталған жоқ.

Көрсетілген мемлекеттік қызметтер бойынша статистикалық есептілік уақтылы ұсынылады.

Көрсетілетін қызметті алушылар тарарапынан мемлекеттік қызметтер көрсетуге шағымдар түскен жоқ.

Ұсынымдар: есепті жасау және тапсыру кезінде облысқа одан әрі жіберу үшін мемлекеттік қызметтер көрсетудегі проблемаларды көрсету.

Мемлекеттік қызмет көрсету кезінде бас маман-сәулетші «Электрондық үкімет» порталы арқылы қызмет алу мүмкіндігі туралы мемлекеттік қызмет алушылар арасында түсіндіру жұмыстары мен іс-шараларды жүргізуі жалғастырылып жүр.

Мемлекеттік қызметтер көрсету бөлігінде сыйайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу барысында мемлекеттік қызметтер стандарттарында мынадай қайшылықтар анықталды:

Магжан Жұмабаев ауданының құрылышы, сәулет және қала құрылышы бөлімі «*Объектілерді кейіннен кәдеге жарату (құрылыштарды бұзу)* бойынша жұмыстар кешенін жүргізуге шешім беру» мемлекеттік қызмет

көрсетудің талдауын жүргізді, оның барысында мынадай проблемалық мәселелер анықталды:

1. «Объектілерді кейіннен кәдеге жарату (құрылыштарды бұзу) бойынша жұмыстар кешенін жүргізуге шешім беру» мемлекеттік қызмет көрсету қағидаларына сәйкес көрсетілетін қызметті беруші облыстардың, Астана, Алматы және Шымкент қалаларының, ауданың, облыстық маңызы бар қаланың ЖАО болып табылады. «Қазақстан Республикасындағы сәулет, қала құрылышы және құрылыш қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 16 шілдедегі № 242 Заңының 27 бабының 2 тармағына сәйкес бұл жергілікті атқарушы органдардың сәулет, қала құрылышы, құрылыш және мемлекеттік сәулет-құрылыш бақылау істері жөніндегі құзыреті.

Тізілімге сәйкес бұл мемлекеттік қызмет ауданың құрылыш бөлімдерінің құзырында. Алайда өтініш аудан әкімінің аппаратына тіркеуге келіп түседі, бұдан әрі аппарат өтінішті құрылыш бөліміне береді. Құрылыш бөлімі өз кезегінде өтінішті қайтадан тіркейді, ұсынылған құжаттардың толықтығын тексереді, келіседі, қол қояды. Бұдан әрі өтініш аудан әкімінің аппаратына келіп түседі, онда аудан әкімі мемлекеттік қызмет көрсету нәтижесіне қол қояды. Осы мемлекеттік қызметті көрсету субъектісі (ауданың ЖАО) осы мәселені шешуде құзыретті емес деп ЕСЕПТЕЙМІЗ, оның үстіне келісім бойынша барлық функцияларды ЖАО құрылыш, сәулет және қала құрылышы саласында жүргізеді. Айта кету керек, жоғарыда аталған Қағидалардың 1 тарауының 7 тармағына сәйкес: «Бұзу туралы шешім алу үшін өзге де мүдделі уәкілетті мемлекеттік органдармен келісу талап етілмейді».

2. Қалыптастырылатын «Е-лицензиялау» порталының шешімі мен бекітілген Қағидалардың арасында қайшылықтар бар, соның салдарынан порталда да, Қағидаларда да шешім нысанын сәйкестікке келтіру қажет.

3. Объектілерді кейіннен кәдеге жарату (ғимараттар мен құрылыштарды бұзу) жөніндегі жұмыстар кешенін жүргізуге шешім беру қағидаларының 11 бабының 1 тарауына сәйкес Тапсырыс беруші ғимараттар мен құрылыштарды бұзу актісін жасайды және оны бұзуға байланысты жылжымайтын мулікке құқықты тоқтатуды мемлекеттік тіркеу мақсатында 3 жұмыс күні ішінде есепке алу және тіркеу үшін ЖАО-ға ұсынады. Бұл актіні 90% жағдайда құрылыш, қала құрылышы және сәулет бөлімінің маманы дайындайды, өйткені: 1) көрсетілетін қызметті алушылардың жоғарыда көрсетілген актіні жасау үшін жеткілікті білімі жоқ. 2) көрсетілетін қызметті алушыларды бөгде фирмаларға жіберу көрсетілетін қызметті алушылардың көрсетілген қызметтер үшін қосымша шығындарын және тиісінше көлік шығындарын туғызады.

Ғимараттар мен құрылыштарды бұзу актісін мемлекеттік қызмет функцияларына «Мемлекеттік қызмет көрсетудің қолжетімділігін арттыру және артық әуре-сарсанды болдырмау мақсатында объектілерді кейіннен кәдеге жарату (ғимараттар мен құрылыштарды бұзу) жөніндегі жұмыстарды жүргізуге шешім беру қағидаларын» енгізуді ұсынамыз.

Рұқсат беру функцияларын іске асыруға байланысты анықталған тәуекелдер саны 2 (бірлік).

1. Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2015 жылғы 30 қарашадағы №750 бүйрүгімен бекітілген «Құрылым саласында құрылым салуды ұйымдастыру және рұқсат беру ресімдерінен өту Қағидаларының» 2 тарауының 9 тармағына (бұдан әрі-Қағидалар) сәйкес объектілерді салу үшін жер участкесін беру **сәулет-жоспарлау тапсырмасымен**, инженерлік желілерге қосуға арналған техникалық шарттармен және топографиялық түсірілім. Бірақ осы Қағиданың 2 параграфының 35 тармағы негізінде-жаңа құрылымсқа бастапқы материалдарды, СЖТ және техникалық шарттарды алу үшін өтінішке қоса беру қажет:

1) жер участкесіне құқық белгілейтін құжаттың электрондық көшірмесі участке («Жылжымайтын мұлік тіркелімі» мемлекеттік деректер базасында тіркелмеген жағдайда).

Осының салдарынан құқықтық актіде келіспеушіліктер бар: жер участкесімен бірден Сәулет-жоспарлау тапсырмасын (СЖТ) беру мүмкін емес, ейткені СЖТ алу үшін жерге құқық белгілейтін құжаттарды бекіту қажет. «Елицензиялау» ақпараттық жүйесінде бір мезгілде жер участкесін бөлуді және СЖТ алушы біріктірін мемлекеттік қызмет көрсету үшін функционал жоқ. СЖТ-га өтініш жүйеге қалай келіп түсетіні және оны кім беретіні түсініксіз, ейткені «Елді мекен шегінде объект салу үшін жер участкесін беру» қызметі қағаз жүзінде және автоматтандырылмаған болып табылады.

Сонымен қатар, 2023 жылғы 1 шілдеден бастап Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 20 маусымдағы Жер кодексінің 44-1-бабының 1 тармағына өзгерістер күшіне енеді: 1. Осы Кодекстің 48 бабына сәйкес сауда-саттыққа (аукциондарға) қойылатын жерлерді қоспағанда, мемлекеттік меншіктегі жерлерден елді мекен шегінде объект салу үшін жер участкесін сұраған кезде жер участкесін беру мынадай ретпен жүргізіледі:

- 1) жер участкесіне тиісті құқық беру туралы өтінішті қарауға қабылдау;
- 2) жер участкесін алдын ала таңдау;
- 2-1) **сәулет-жоспарлау тапсырмасын, инженерлік желілерге қосылуға техникалық шарттарды және топографияны жасау;**
- 3) Келісуші органдарда бұл жүйелер болмаған кезде жер участкесін мемлекеттік ақпараттық жүйелер арқылы не қағаз жеткізгіштерде алдын ала таңдауды келісу;
- 4) жер-кадастрылық жоспар жасау;

Жер участкесін таңдаудың алдын ала актісі СЖТ алу үшін қажетті жер участкесіне құқық белгілейтін құжат болып табылмайды. Құжаттың атауында да «алдын-ала» сөзі, яғни жер участкесін әлі де макулданбаған және келісілмеген таңдау бар.

Казақстан Республикасы Жер кодексінің 4 тармағына сәйкес сәулет және қала құрылымы саласындағы функцияларды жүзеге асыратын жергілікті

атқарушы органның құрылымдық бөлімшесі бекітілген қала құрылышы құжаттарына сәйкес жеті жұмыс күні ішінде жер учаскесін оның ахуалдық схемасымен таңдау актісін, сәулет-жоспарлау тапсырмасын, техникалық шарттарды алу үшін сауалнама парагын, топографиясын дайындауды және оларды келісуге жолдайды, бір мезгілде барлық мүдделі мемлекеттік органдарға, тиісті қызметтерге, табиғи монополиялар субъектілеріне, мемлекеттік жер кадастрын жүргізетін Мемлекеттік корпорация мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелері арқылы не Келісуші органдарда бұл жүйелер болмаған кезде қағаз жеткізгіштерде.

«Құрылыс саласында құрылыс салуды ұйымдастыру және рұқсат беру рәсімдерінен өту Қағидаларының» 1 тарауының 4 тармағына сәйкес жер учаскесіне құқық белгілейтін құжат – осылардың негізінде жер учаскесіне құқықтар туындаитын, өзгерілетін немесе тоқтатылатын заңдық фактілердің (заңдық құрамдарының) басталғанын растайтын құжат, оның ішінде шарттар, сottардың шешімдері, атқарушы органдардың құқықтық актілері, мұрагерлікке құқық туралы куәлік, меншік құқығымен жер учаскесін иеленген немесе уақытша өтеулі жер пайдалану (жалдау) құқығын сатып алған мемлекеттік емес заңды тұлғаларды қайта ұйымдастыру кезіндегі табыстау актісі немесе бөлу балансы;

Сонымен қатар, 2014 жылғы 16 мамырдағы «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына «Екінші санаттағы рұқсаттар тізбесі» 2 қосымшасының 140 тармағына сәйкес сәулет-жоспарлау тапсырмасы - рұқсат беру құжаты болып табылады. Оны беру кезінде жер учаскесінде жер учаскесінің нысаналы мақсатына сәйкес объектінің құрылышын автоматты түрде іске асыруға рұқсат етіледі.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде сәулет-жоспарлау тапсырмасымен бірге объектілерді салу үшін жер учаскесін беру мүмкін емес деп санаймыз, өйткені ережелер мен Жер кодексіне сәйкес келісілмеген, құқық белгілейтін құжаты жоқ жер учаскесіне құрылыш белімі СЖТ беруге мәжбүр, осылайша меншік құқығы бар жер учаскесінде объектіні жобалауға мүмкіндік береді. Бұл жағдай мемлекеттік жер учаскелерін заңсыз басып алуға, стихиялық құрылышқа әсер етеді.

2. Құрылыш салуды ұйымдастыру және құрылыш саласындағы рұқсат беру рәсімдерінен өту қағидаларында «қүрделі жөндеу» үғымы регламентtelмеген, соның салдарынан қүрделі жөндеуге Қағидаларда бастапқы материалдар мен рұқсат беру құжаттарын беру көзделмеген. Бекітілген бюджеттерді талдай отырып, бірнеше жыл бойы аудан бойынша мектептер, мәдениет үйлері, ауруханалар, дәрігерлік амбулаториялар, фельдшерлік-акушерлік пункттер, балалар үйлері, балабақшалар, әкімшілік және қоғамдық ғимараттар сияқты маңызды әлеуметтік нысандарға қүрделі жөндеу жүргізілді және жүргізілуде. Көп жағдайда қүрделі жөндеулер тірек конструкцияларын ауыстыруды (итарқалар, еденарқалықтар, мауэрлат, тегіс шатырды көлбеу шатырға ауыстыру және т.б.) және шатыр жабындарын ауыстыруды (металл плиткаға арналған шифер, профиль парагы, ризолин

және т. б.), терезелерді (ПВХ-дағы ағаш), есіктерді, жылдыту жүйесі мен түрін және электрмен жабдықтау желілерін ауыстыруды білдіреді. Бұл жұмыстар тірек және қоршау конструкцияларының өзгеруіне, объектідегі инженерлік желілердің өзгеруіне әсер етеді. Жобалық-сметалық құжаттама жобаның сараптамасынан өтеді. Бірақ бұл өзгерістерді келісу және көру әрдайым мүмкін емес, өйткені Ережелерде көрсетілген нормаларды әр түрлі түсіндіру жүреді, атап айтқанда: кейбір әзірлеушілер жобалау үшін бастапқы материалдарды алудың қажеті жоқ деп санайды, ал басқа әзірлеушілер, керісінше, күрделі жөндеуді объектіні қайта құрумен теңестіре отырып, бастапқы деректерді алады, біз оны дұрыс деп санаймыз және ол қысынды. Сол сияқты, ережелерді әр түрлі түсіндіру күрделі жөндеу жобаларына сараптама жүргізетін сарапшылар арасында да орын алады. «Құрылыш саласында құрылыш салуды үйімдастыру және рұқсат беру рәсімдерінен ету қағидалары» 1 параграфының 3 тарауының 23 тармағына сәйкес: тіреу және қоршау (сыртқы) конструкцияларын, инженерлік жүйелер мен жабдықтарды өзгертуге байланысты қолданыстағы ғимараттар мен құрылыштардың үй-жайларын (жекелеген бөліктерін) реконструкциялау (қайта жоспарлау, қайта жабдықтау) жөніндегі жобаларды іске асыру мынадай кезеңдермен жүзеге асырылады:

- 1) қолданыстағы ғимараттардың үй-жайларын (жекелеген бөліктерін) реконструкциялау (қайта жоспарлау, қайта жабдықтау) үшін бастапқы материалдарды алу;
- 2) қайта қуру (қайта жоспарлау, қайта жабдықтау) үшін жобаларды жобалау және сараптау;
- 3) мемлекеттік сәулет-құрылыш бақылауын және қадағалауды жүзеге асыратын органдарды құрылыш-монтаждау жұмыстарын жүргізуін басталғаны туралы хабардар ету және құрылыш-монтаждау жұмыстарын жүзеге асыру;
- 4) салынған объектіні қабылдау және пайдалануға беру.

Тіреу және қоршау (сыртқы) конструкцияларын, инженерлік жүйелер мен жабдықтарды (бір функционалдық мақсат шенберінде) өзгертуге байланысты емес қолданыстағы ғимараттар мен құрылыштардың үй-жайларын (жекелеген бөліктерін) реконструкциялау (қайта жоспарлау, қайта жабдықтау) лицензиясы бар адамдар орындаған техникалық жоба негізінде жүзеге асырылады. ЖАО шешімін алу, жобаны жобалау және сараптау қажет емес.

Қағидалардың 26 тармағы бойынша: тіреу және қоршау (сыртқы) конструкцияларын, инженерлік жүйелер мен жабдықтарды өзгертуге байланысты қолданыстағы ғимараттар мен құрылыштардың үй-жайларын (жекелеген бөліктерін) реконструкциялауға (қайта жоспарлауға, қайта жабдықтауға) арналған бастапқы материалдар:

- 1) тіреу және қоршау (сыртқы) конструкцияларын, инженерлік жүйелер мен жабдықтарды өзгертуге байланысты қолданыстағы ғимараттар мен құрылыштардың үй-жайларын (жекелеген бөліктерін) реконструкциялау (қайта жоспарлау, қайта жабдықтау) туралы ЖАО шешімі;

- 2) СЖТ;
- 3) техникалық шарттар (өтініш беруші инженерлік және коммуналдық қамтамасыз ету көздеріне қосуға техникалық шарттар үшін саулнама парагын (бұдан әрі – саулнама парагы) берген кезде);
 - 4) сыртқы инженерлік желілер трассаларының схемалары (өтініш беруші саулнама парагын берген кезде).

Қағидалардың 31 тармағы бойынша: реконструкциялау (қайта жабдықтау, қайта жоспарлау) жобалары бойынша, тірек конструкциялары қозғалмайтын жағдайларды қоспағанда, міндettі сараптамаға жататын жобалау (жобалау-сметалық) құжаттамасы әзірленеді.

Осыған қарамастан, Қағидалардың 33 тармағына сәйкес әзірленген жобалау (жобалау-сметалық) құжаттамасына сараптама Заңдың 9-1 тарауына және жаңаларын салуға, сондай-ақ өзгертуге (реконструкциялауға, кеңейтуге, техникалық қайта жарактандыруға, жаңғыртуға және күрделі жөндеуге) арналған техникалық-экономикалық негізdemелер мен жобалау-сметалық құжаттамаға ведомстводан тыс кешенді сараптама жүргізу қағидаларына сәйкес жүргізіледі) қаржыландыру көздеріне қарамастан қолданыстағы ғимараттар мен құрылыштарды, олардың кешендерін, инженерлік және көліктік коммуникацияларды, Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2015 жылғы 1 сәуірдегі № 299 бүйрығымен бекітілген. Яғни, сараптама жүргізу қағидаларында «күрделі жөндеу» ұғымы бар және 4 қосымшага сәйкес талап етілетін құжаттардың тізбесі бекітілді, онда сарапшыға қолданыстағы ғимаратты күрделі жөндеуге бастапқы материалдарды (СЖТ) ұсыну міндettі болып табылады.

Қағидалардың жоғарыда көрсетілген тармақтарына, сондай-ақ **35 тармаққа, 1 қосымшага** қолданыстағы ғимараттар мен құрылыштардың үй-жайларын (жекелеген бөліктерін) қайта жаңартуға (қайта жоспарлауға, қайта жабдықтауға) арналған **3 пакетке** (бастапқы материалдар (ЖАО-ның қолданыстағы ғимараттар мен құрылыштардың үй-жайларын (жекелеген бөліктерін) реконструкциялауға (қайта жоспарлауға, қайта жабдықтауға) арналған шешімі) тірек және қоршау (сыртқы) конструкциялары, инженерлік жүйелер мен жабдықтар, СЖТ, ТШ, сыртқы инженерлік желілер трассаларының схемалары)), **3-қосымшага** (техникалық жобаның құрамы мен мазмұны, тиісті лицензиясы бар жобалау ұғымы әзірлеген қолданыстағы ғимараттар мен құрылыштардың үй-жайларын (жекелеген бөліктерін) реконструкциялау (қайта жоспарлау, қайта жабдықтау) объектілері үшін әзірленетін) **4-қосымшага** үй-жайларды реконструкциялау (қайта жоспарлау, қайта жабдықтау) объектілері үшін ұсынысты «және күрделі жөндеу» деген сөзben толықтыруды ұсынамыз.

Бақылау функциясын іске асыруға байланысты анықталған тәуекелдер саны 0 (бірлік).

Бөлім бақылау функцияларын жүзеге асырумен айналыспайды.

Бақылау-қадағалау функцияларын іске асыру.

Бөлімнің Ережесіне сәйкес функциялар мен міндеттердің іске асырылуын бақылауды бөлім басшысы жүзеге асырады.

Ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметтен туындайтын өзге де мәселелерді іске асыруға байланысты анықталған тәуекелдер саны 0 (бірлік).

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу барысында бөлімнің жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау жөніндегі жұмысы зерделенді, талданып отырған кезеңде жеке және заңды тұлғалардың бөлімге өтініштері түскен жоқ, бұл Мағжан Жұмабаев ауданы әкімінің аппаратына уақтылы жіберілген салыстыру актісімен расталады.

Жеке және заңды тұлғалардың өтініштері ӘРПК сәйкес белгіленген тәртіппен қаралады.

Анонимді өтініштер жоқ. Бөлім қызметкерлері жасаған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактілері бойынша өтініштер түскен жоқ.

Бөлім басшысы жеке мәселелер бойынша қабылдау кестесін бекітті, ол бұқаралық ақпарат құралдарында орналастырылған («Вести», «Мағжан жұлдызы» газеттерінде, бөлімнің интернет-сайты ozsp-mzh.sko.gov.kz.) және бөлімнің әкімшілік ғимаратының бірінші қабатының көрнекті жерінде.

Құқық бұзушылықтарға алып келетін фактілерді немесе теріс қылықтарды анықтау үшін жағдай жасау мақсатында бөлімде 2-07-77 сенім телефоны ұйымдастырылып, жұмыс істейді, ол бойынша азаматтардың осындағы фактілер туралы хабарлауға мүмкіндігі бар, сондай-ақ «азаматтардың ұсыныстары үшін» жәшігі орнатылған.

Қаржы-шаруашылық қызметте анықталған тәуекелдер саны 1 (бірлік).

Өнім берушінің мемлекеттік сатып алу туралы шарттың орындалуын қамтамасыз етуді уақтылы енгізбеуі тәуекелі бар.

Шарттың талаптарына сәйкес өнім беруші Шарт күшіне енген күннен бастап он жұмыс күні ішінде шарттың орындалуын қамтамасыз ету сомасын шарттың жалпы сомасының үш пайызы мөлшерінде Шартқа 1 қосымшага сәйкес шарттың мәні бойынша көзделген аванс мөлшеріне, сондай-ақ 2015 жылғы 04 желтоқсандағы «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 26 бабына сәйкес соманы енгізуге міндеттенеді:

- мердігердің электрондық әмиянындағы ақша;
- не: мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларына 38 қосымшага сәйкес электрондық құжат нысанында ұсынылатын банк кепілдігі;
- не: «Өнім берушінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандырудың үлгілік шартын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2022 жылғы 23 актандары № 206 бүйрығымен бекітілген өнім берушінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандырудың үлгілік шартына сәйкес жасалған өнім берушінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру шарты (нормативтік құқықтық актілерді

мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 26971 болып тіркелген), шарттың орындалуын қамтамасыз ету мақсаттары үшін (авансты қамтамасыз ету).

Жеткізушилер үшінші нұсқаны олар үшін ең қолайлы деп санайды, бірақ он күндік мерзімге сәйкес келмейді, бұл Шартты бұзуга негіз болып табылады: келесі фактілердің бірі анықталған жағдайда шарт кез келген кезеңде бұзылуы мүмкін:

1) Осы Шарт негізінде жасалған сатып алуга қатысты Заңның 6 бабында көзделген шектеулердің бұзылуы анықталған;

2) мемлекеттік сатып алуды ұйымдастырушының занда көзделмеген мердігерге жәрдем көрсетуі;

3) шарттың орындалуын қамтамасыз етуді енгізу мерзімі өткенге дейін жұмыстарды орындау жағдайын қоспағанда, шарттың орындалуын қамтамасыз етуді және (немесе) Заңның 26 бабына сәйкес соманы енгізбеу жолымен шарт жасасудан жалтару (бар болса).

Шарттың бұзылуына байланысты порталда жаңа конкурс жариялау қажет, бұл обьектілерді салу және реконструкциялау жобаларын іске асыру мерзімдерін кешіктіреді.

Мердігерлердің шартты орындауын қамтамасыз етуді уақтылы енгізбегені үшін барынша жауапкершілікті қарастыруды ұсынамыз.

Анықталған жасырын мемлекеттік қызметтер саны - 1 (бірлік). Көрсетілетін қызметті алушы беретін ғимараттар мен құрылыштарды бұзу актісін олар дербес жасауы және бөлімге тек есепке ұсынуы тиіс. («Объектілерді кейіннен кәдеге жарату (ғимараттар мен құрылыштарды бұзу) жөніндегі жұмыстарды жүргізуге шешім беру ережесі»).

ҚОРЫТЫНДЫ БӨЛІМІ

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдаудың жұмыс тобы бөлім өз қызметінде басшылыққа алатын кодекстерді, зандарды, нормативтік құқықтық актілерді, құқықтық актілерді, сондай-ақ ақпараттық жүйелерді: «Е-лицензиялау» автоматтандырылған ақпараттық жүйесін, «ИНТЕГРО» ЭҚЖ ақпараттық жүйелерін, E-otinish - азаматтардың барлық өтініштерін қабылдау мен өндеудің бірыңғай платформасын, «Мекенжай тіркелімі» жүйесі ақпараттық жүйелерді зерделеді.

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін дискрециялық өкілеттіктер мен нормаларды талдау нәтижелері бойынша анықталған жоқ.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде жұмыс тобы «Солтүстік Қазақстан облысы Мағжан Жұмабаев ауданының құрылышы, сәулет және қала құрылышы бөлімі» КММ-сі қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізіп, бөлімнің қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ деген қорытындыға келді.

Ұсыныстардың жалпы тізімі:

1. Есепті жасау және тапсыру кезінде облысқа (тоқсан сайын) одан әрі жолдау үшін мемлекеттік қызыметтер көрсетудегі проблемалар көрсетілсін.
2. 2023 жылғы 15 шілдеге дейін заңнамада жоғарыда көрсетілген сәйкесіздіктерді түсіндіру туралы хаттар жоғары тұрган органға жолдансын.
3. Бір көзден мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру кезінде шарттардың жобаларына әртүрлі өнім берушілерден кемінде екі коммерциялық (баға) ұсыныс қосу ұсынылсын.
4. Бас маман-бухгалтер Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес мемлекеттік сатып алу туралы шарттар жасасу жөніндегі жұмысты жалғастырсын – тұрақты.

ЖҰМЫС ТОБЫНЫҢ МУШЕЛЕРИ

Бөлім басшысы Сәдуақасов Р.Қ.

(Т.А.Ә., қолы)

Бас маман-сәулетші Халимоненко А. Н.

(Т.А.Ә., қолы)

Бас маман-бухгалтер Жолдаспаева Г.Ф.

(Т.А.Ә., қолы)

Таныстым: Сәдуақасов Р.Қ.
(Мемлекеттік мекеме/ұйымның басшысы, ТАӘ, қолы)

Талданған құқықтық актілердің/ішкі құжаттардың тізбесі:

2013 жылғы 15 сәуірдегі «Мемлекеттік қызметтер туралы» Қазақстан Республикасының Заны; Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыйбайлар жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 8 желтоқсандағы № 78 «Мемлекеттік қызметтер көрсету сапасын мемлекеттік бақылау қағидаларын бекіту туралы» бүйрығы; 2001 жылғы 16 шілдедегі №242 «Қазақстан Республикасындағы сәулет, құрылыш және қала құрылышы қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заны; 2003 жылғы 20 маусымдағы Қазақстан Республикасының Жер Кодексі; 2015 жылғы 04 желтоқсандағы «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заны; 2014 жылғы 16 мамырдағы «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» Қазақстан Республикасының Заны; «Объектілерді кейіннен кәдеге жарату (құрылыштарды бұзу) жөніндегі жұмыстар кешенін жүргізуге шешім беру» мемлекеттік қызмет қөрсету Қағидалары; Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2015 жылғы 30 қарашадағы №750 бүйрығымен бекітілген Құрылыш саласында құрылыш салуды ұйымдастыру және рұқсат беру рәсімдерінен өту қағидалары; Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2015 жылғы 1 сәуірдегі № 299 бүйрығымен бекітілген қаржыландыру көздеріне қарамастан, жана ғимараттар мен құрылыштарды, олардың кешендерін, инженерлік және көлік коммуникацияларын салуға, сондай-ақ қолданыстағы ғимараттар мен құрылыштарды өзгертуге (реконструкциялауға, кеңейтуге, техникалық қайта жарақтандыруға, жаңғыртуға және күрделі жөндеуге) арналған техникалық-экономикалық негізdemelerге және жобалау-сметалық құжаттамаға ведомстводан тыс кешенді сараптама жүргізу қағидалары; Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2015 жылғы 11 желтоқсандағы №648 бүйрығымен бекітілген Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидалары; Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2022 жылғы 23 ақпандағы № 206 "Өнім берушінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандырудың үлгілік шартын бекіту туралы" бүйрығы.

Бөлім өз қызметінде басшылыққа алатын зандар, нормативтік құқықтық актілер, құқықтық актілер, бұрын жүргізілген тексерулердің нәтижелері.